

ÖZET

Köpeklerde kalça eklemının değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen röntgen çekimlerinde anestezinin gerekliliği ve/veya kalça skoru üzerine etkisi uzun yıllardan beri tartışma konusudur. Bu tartışmalardan yola çıkarak planlanan bu çalışmada, kalça displazisini değerlendirmek amacıyla çekilen röntgenlerde anestezi uygulamasının gerekli olup olmadığının araştırılması, anestezi uygulanarak yapılan röntgen çekimlerinde farklı anestezi protokollerinin birbirlerine göre avantaj ve dezavantajlarının olup olmadığının saptanması, nihayetinde de anestezi uygulamasının ve/veya kullanılan anestezi maddelerinin kalça skorunu etkileyip etkilemediğinin araştırılması amaçlanmıştır.

Bu amaçla bu çalışmada aynı köpeklerde (n:20) anestezisiz ve 15 gün arayla uygulanan farklı anestezi protokolleri [Propofol (5 mg/kg), Diazepam (0.5 mg/kg) / Ketamin (20 mg/kg) ve Medetomidin (0.05 µg/kg) / Ketamin (20 mg/kg)] ile sağlanan anestezi altında, standart displazi, sublukzasyon, distraksiyon ve kompresyon röntgenleri çekilmiş, tüm röntgen çekimleri ve röntgenlerin skorlaması aynı kişi tarafından yapılmıştır. Elde edilen sonuçlarda anestezi uygulamasının veya kullanılan farklı anestezi protokollerinin displazi skorunu etkileyip etkilemediği araştırılmıştır.

Anestezisiz olarak gerçekleştirilen röntgen çekimlerinde doğru pozisyon vermenin çok zor olduğu ve bu nedenle tekrar çekim sayısının arttığı ve bunun da hasta ve röntgen personeli için radyasyon güvenliğini azalttığı görülmüştür. Propofol uygulamasının tek bir röntgen çekimi için süre açısından yeterli anestezi sağladığı ancak çekim sayısı arttığında ilave doza gereksinim duyulabileceği ve her hastada yeterli kas gevşemesi sağlamadığı belirlenmiştir. Diazepam/ketamin ve medetomidin/ketamin uygulanarak yapılan çekimlerde ise hem süre hem de kas gevşemesi açısından yeterli anestezi sağlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca tüm görüntüleme yöntemlerinde elde edilen kalça skoru anestezisiz yapılan çekimlerde anestezi uygulandıktan sonra yapılan çekimlere göre daha düşük ($p<0,001$), bununla birlikte anestezi protokollerine bağlı olarak ta kalça skoru değiştiği saptanmış, propofol uygulamasından medetomidin/ketamin uygulamasına kıyasla daha düşük kalça skoru ($p<0,001$) elde edildiği görülmüştür.

Sonuç olarak köpeklerde kalça displazisinin radyografik muayenesi için anestezi uygulamasının radyasyon güvenliği ve doğru pozisyon verme açısından gerekli olduğu, ayrıca kullanılacak anestezi maddenin kalça skorunu etkileyebileceği, dolayısıyla da raporlarda kullanılan anestezi protokolünün belirtilmesinin yararlı olacağı, etki süresi ve sağladığı kas gevşemesi göz önünde bulundurularak medetomidin/ketamin uygulamasının en uygun anestezi yöntemi olduğu kanısına varılmıştır.